

Bistand til Sognebibliotekerne, dels med Udlaan af Bøger til Oplandet. Det vil derfor være ganske rimeligt at henregne en vis Brøkdel af Centralbibliotekets Lønningsudgift til den særlige Centraludgift. Som ovenfor anført forekommer det ofte, at man i de særlige Regnskaber, som opstilles af Centralbibliotekerne, regner med $\frac{1}{10}$ af Overbibliotekarens Løn samt Lønnen til 1 eller $1\frac{1}{2}$ Bibliotekar. Det rigtige vil naturligvis være, om der følges ensartede Regler Landet over.

ad 3. Af andre Administrationsudgifter vil det være let at paavise, at visse Udgifter — saasom til Bogbil, Forsendelse af Bøger, Porto m. v. — særlig skyldes Centralvirksomheden, medens det for en Række andre Administrationsudgifters Vedkommende, f. Eks. Husleje, kan være vanskeligt at bedømme, hvor meget der maa henregnes til Centralvirksomheden. Da saadanne Udgifter varierer stærkt fra Sted til Sted, afhængigt af tilfældigt givne Forhold, vil det formentlig i det store og hele være rigtigt at undlade at tage Administrationsudgifterne (altsaa bortset fra Bogkøb og Lønninger) i Betragtning.

ad 4. Da Indbyggertallet i Oplandet maa spille en Rolle for de Krav, der stilles til Centralbiblioteket, vil det være rimeligt at lade det indgaa som en Faktor ved Fastsættelsen af Centraludgiftens Beregning. — Man maa imidlertid samtidig være opmærksom paa, at der ogsaa maa tages Hensyn til Indbyggertallet i Biblioteksbyen, jfr. nærmere nedenfor.

ad 1—4. I Henhold til det anførte vilde det formentlig være rigtigt at fastsætte Centraludgiften til en vis Brøkdel af Udgifterne til Boganskaffelser og Lønninger. At sætte Centraludgiften i et bestemt Forhold til disse to store Poster, vil frembyde den Fordel, at det enkelte Bibliotek ikke vilkaarligt kan henføre Udgifter til Centraludgiften; der kan med andre Ord ikke spekuleres i at faa det størst mulige Centraltilskud.

Da der synes at være Erfaring for, at Centraludgiften i en middelstor Købstads Centralbibliotek vil udgøre ca. en Fjerdedel af det samlede Budget, og da Udgiften til Boganskaffelser og Lønninger tilsammen gennemsnitlig udgør $\frac{2}{3}$ af Budgettet, vil det næppe være meget forkert at ansætte Centraludgiften til normalt at udgøre en Trediedel af Udgiften til Bøger og Lønninger.

En Regel om, at den Centraludgift, der skal dækkes af Staten, Amtskommunen og de andre Købstæder, maa beregnes til en Trediedel af Udgiften til Bøger og Lønninger, maa dog underkastes visse Modifikationer.

For det første kan Reglen næppe anvendes fuldt ud paa Centralbibliotekerne i de største Byer, hvor Boganskaffelser og Personale af Hensyn til Betjeningen af Byens Befolkning ligger betydeligt over, hvad der ellers er normalt.

Af den vedføjede Oversigt fremgaar det, at Bogkøbs- og Lønningskontoernes samlede Beløb i de allerfleste Tilfælde ligger betydeligt under 100 000 Kr., men at den i 5 Tilfælde (Aalborg, Aarhus, Gentofte, Odense og Randers) overstiger dette Beløb, i de 4 første Tilfælde endda meget betydeligt. Sætter man Centraludgiften til en Trediedel af Bogkøbs- og Lønningskontoerne, vil det vistnok være rigtigt at se bort fra de Beløb, hvormed disse Konti overstiger 100 000 Kr. Dette synes ogsaa at stemme med den Centraludgift, som disse store Biblioteker selv har beregnet. — Ligesom der saaledes maa sættes en Grænse opad for Centraludgiftens Størrelse, maa det formentlig være nødvendigt at sætte en Grænse nedad, da enkelte Centralbiblioteker er saa smaa, at de nødvendigvis maa have et større Tilskud end det, der vil følge af den almindelige Regel.

Men dernæst maa Reglen om, at Centraludgiften ansættes til en Trediedel af Udgiften til Bøger og Lønninger, anvendes med den Begrænsning, at den Kommune, hvori Biblioteket ligger, selv maa deltage i Udgiften efter Folketallet.

Dette findes rimeligt, dels fordi ogsaa Centralbyens Laanere til en vis Grad nyder godt af den udvidede Bogbestand m. v., dels fordi Bibliotekskommunen erhvervsmæssigt og skattemæssigt nyder godt af at have Centralbiblioteket liggende i Byen.

Som Resultat af de anstillede Overvejelser kan der herefter opstilles følgende Regler angaaende særlige Tilskud til Centralbiblioteker:

Til anerkendte Centralbiblioteker yder Staten samt vedkommende Amts- og Købstadkommuner Tilskud efter følgende Regler til Dækning af de særlige Udgifter, som Centralbiblioteksvirksomheden medfører („Centraludgiften“):

Centraludgiften beregnes til en Trediedel af Centralbibliotekets Gennemsnitsudgift i de tre forudgaaende Regnskabsaar til Boganskaffelser (Bogkøb + Indbinding) og Lønninger, dog højst til 35 000 Kr. og mindst til 20 000 Kr. aarlig.